

ALPES



LA REVISTA DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE LLEIDA - IV ÈPOCA - MAIG - JUNY 2010 - Núm. 105

Subscripció anual: 20 € / Preu exemplar: 4 €

ARESTA 105
MAIG-JUNY 2010

2

TEMA DE PORTADA
DESCUBRIENDO EL MONTE ROSA
Dani Bertrand

6

SEAM
LA FORCANADA
(PUNTA ESTEL, 2.710 M)
Guillem Ullastre

8

EXCURSIONISME
UNA PROPOSTA D'ESTIU:
LA PORTA DEL CEL
M. Lluïsa Huguet i Recasens

10

ENTREVISTA
LES DONES I LA MUNTANYA,
ENTREVISTA A ROSITA CATALÀ
Equip Aresta

12

APUNTS I COMUNICACIONS
Equip Aresta

14

ITINERARI EXCURSIONISTA 103
CASTELL DE PERA, ROCA SERENY
I ELS EMPRIUS
Manel Cortès

16

ARTICLE
CAMINANT FEM CAMÍ

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Josep Lluís Gàzquez, Mercè Gàzquez, Dolors Llordés, Carmina Pardo, Carles Sàez, Núria Solé. DISSENY GRÀFIC: Josep Herràndiz. EDITA: Centre Excursionista de Lleida. REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C/Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973 24 23 29. Fax: 973 23 44 97. E-mail: cel@cel.cat INTERNET: <http://www.cel.cat> IMPRIMEIX: Arts Gràfiques Bobalà, SL. DIPÒSIT LEGAL: L-39-1958. Tirada: 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números: 20 euros. Preu del número: 4 euros. Impres en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor.

COL·LABOREN:



Ajuntament de Lleida



Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

En aquests darrers mesos el món sencer ha estat espectador de notables erupcions volcàniques, les més difoses de les quals han estat el Piton de la Fournaise, a l'illa de la Reunió, el 2 de gener de 2010, i l'Eyjafjallajökull, a Islàndia, on el magma accedia a la superfície en una autèntica simbiosi entre lava vermella i glaç blanc, que li conferia unes imatges veritablement espectaculars. Aquesta última erupció ha originat un caos a les carreteres del cel, provocant pràcticament la paralització del trànsit aeri de gairebé tot Europa.

La Terra és un planeta viu. Actualment hi ha uns vuit-cents volcans considerats actius (o perquè ho són actualment o perquè ho han estat en temps històrics).

A Catalunya, d'erupcions volcàniques n'hi ha hagut sempre en finalitzar els diferents plegaments. Així ens ho demostren les serralades de materials granítics, de roques potàssiques o calcoalcalines. A la zona d'Olot, per exemple, hi ha una quarantena de cràters.

La natura, tan preuada sobretot pels excursionistes, es mostra, de vegades, en tota la seva essència. Es muda... es modifica... es transforma...

Gaia, nom donat a la natura en honor a la deessa de la terra en la mitologia grega, és movedissa i, alhora, fascinant. És captivadora i, alhora, sorprenent.

El volcà islandès, tot i que la seva erupció ha estat modesta, ha originat molèsties a qui no ha pogut fer aquell viatge programat, i ha motivat contradiccions a qui pressuposa que la Terra és estàtica. Tot plegat, però, ens fa adonar que la nostra societat, cada cop més tecnològica, és també cada cop més sensible als desgavells de la natura. Desgavells? No! Allò que els humans veiem com a destrucció, per a la natura és un altre pas, difícil de copsar al nostre enteniment, de la renovació del cicle de la vida.

A nosaltres, els excursionistes, ens hauria de provocar un intent d'esbrinar els seus missatges, tot respectant les decisions de Gaia. Encara que sempre ens rebel·larem davant de fets com la pèrdua recent de l'alpinista Tolo Calafat a l'Annapurna. Un record per a ell.

Dolors Llordés

FOTO DE PORTADA: A mà esquerra contrafort del Mont Rosa (4.634 m), a mà dreta Nordend (4.609 m). Foto: Dani Bertrand.

FOTO DE CONTRAPORTADA: Rosita Català a Cardona, any 1966. Foto: Jesús Forcada.

Descubriendo el Monte Rosa



Monte Rosa

En la provincia de Aosta (Italia), la vertiente Sur de los Alpes esconde el valle del río Lys, que toma sus aguas de los glaciares de la cara Sur del macizo del Monte Rosa. Este es el Valle de Gressoney, típicamente alpino, de casas con balcones de madera decorados con geranios y coronado por enormes glaciares que hacen despertar nuestra imaginación. Fuimos con la intención de conquistar alguna montaña de 4.000 m, y volvimos con la satisfacción de haber conseguido mucho más.

Introducción

El Monte Rosa tiene una particularidad que siempre me ha despistado cada vez que he dirigido mi atención a esa montaña. La curiosidad es, que aún siendo la segunda altura de los Alpes y teniendo un nombre que todos hemos oído alguna vez, no hay ninguna cumbre que se llame “Monte Rosa”. Esto es bastante excepcional, algunas montañas tienen dos o más nombres (incluso en el mismo idioma), pero no tener cumbre es algo realmente extraño. Lo que sucede es que el Monte Rosa es una montaña enorme con un montón de cumbres o puntas, hasta diez en las listas de cuatromiles más generosas, donde las cinco puntas más altas tienen menos de 100 metros de diferencia de desnivel. Todas esas cimas están en una arista que va de Norte a Sur haciendo frontera entre Suiza e Italia. La cara Oeste de Suiza son laderas glaciales, mientras que la cara Este italiana es la mayor pared de los Alpes con 2.000 metros de desnivel y 10 kilómetros de longitud.

La cota más alta es la Dufourspitze, 4.634 m (spitze es “punta” en alemán). Al Norte está

Dani y August en la Campana Margherita



Nordend, 4.612 m, y al Sur están las demás: Zumsteinspitze (4.563 m), Signalkuppe (punta Gnifetti) (4.554 m), Parrotspitze (4.436 m), Ludwigshöhe (4.341 m), Corno Nero (4.322 m), Pyramide Vincent (4.215 m) y dos más de dudosa categoría para estar en las listas.

Además el macizo del Monte Rosa también incluye las tres cumbres del Liskamm, los dos “gemelos” Castor y Pollux, y las cinco puntas del Breithorn.

Historias

También me ha sorprendido saber que todas estas cumbres se empezaron a escalar ¡¡más de 200 años atrás!! Y la última, no la más alta, se alcanzó hace 137 años... Sus nombres son referencia, a menudo, de las primeras personas que las escalaron.

En la mismísima cumbre del Signalkuppe hay un edificio que fue construido entre 1890 y 1893 con la subvención de la corona italiana. Inaugurado por la reina Margherita con fines científicos, y reconstruido en 1980 para usarlo como refugio. Es hoy en día el edificio a más altura de Europa.

Recientemente me he enterado que estas montañas también llamaron la atención de mis abuelos, que para su viaje de novios decidieron ir a hacer excursionismo a Zermatt. Ahora me ha llegado su álbum de fotos de aquel viaje realizado en Agosto de 1923, ¡¡85 años antes que nosotros!! Hay bastantes fotos del Monte Rosa, del Matterhorn (Cervino), Breithorn, etc. Ahora me queda pendiente un viaje a Zermatt para recorrer los pasos de mis abuelos y realizar las mismas fotografías que ellos hicieron, y así, constatar por mí mismo el cambio climático reflejado en el recorte que habrán sufrido los glaciares.

El viaje

La ruta normal para ascender al Monte Rosa, a su punta más alta, es desde Zermatt y el refugio Monte Rosa. Pero nosotros no teníamos una intención clara de hacer ninguna cumbre en concreto y simplemente decidimos ir a Gressoney La Trinité por sugerencia de un amigo.

Allí nos dirigimos la familia Victor-Socias, con Agust, Pilar y Miquel en coche, y la familia Bertrand-López, con Dani, Enni y Àlvar (Eloi en la barriga de su madre) en avión Barcelona-Turín. Esto fue en mitad de Agosto de 2008, y solo íbamos a estar una semana. Nos desplazamos en domingo y, al acostarnos, decidimos que pese al cansancio madrugaríamos y aprovecharíamos el buen tiempo pronosticado solo para el lunes. Ese día, Agust y yo cogimos dos teleca-



Bajando del Zumsteinspitze

binas que nos colocaron a 2.930 m, y desde allí remontamos hasta el refugio Gnifetti, a 3.647 m. Para llegar a él, hay que atravesar dos pequeñas zonas de hielo, lenguas inferiores del glaciar en claro retroceso. A partir del refugio empiezan los glaciares de verdad. Este día notamos la altitud en nuestras cabezas y volvimos al pueblo por la misma ruta para dejar pasar el mal tiempo del martes.

El miércoles, el pronóstico era de buen tiempo solamente para el jueves hasta el mediodía. ¡Qué suerte que el lunes ya hicimos la aclimatación! Esa misma mañana nos volvimos al refugio Gnifetti después de llamar para reservarnos una plaza. Ahora ya teníamos claras nuestras intenciones; queríamos alcanzar al día siguiente el Signalkuppe. Esta vez llegamos al refugio mucho más rápido y sin notar nada por la altura. Llegamos tan pronto que la tarde iba a ser larga, así que propuse subir a la cercana Pyramide Vincent. Agust prefirió descansar, y yo decidí ir en solitario habiendo consultado las condiciones de la nieve y del glaciar con la chica responsable

del refugio. La verdad es que resultó una ascensión sencilla sobre nieve todo el rato.

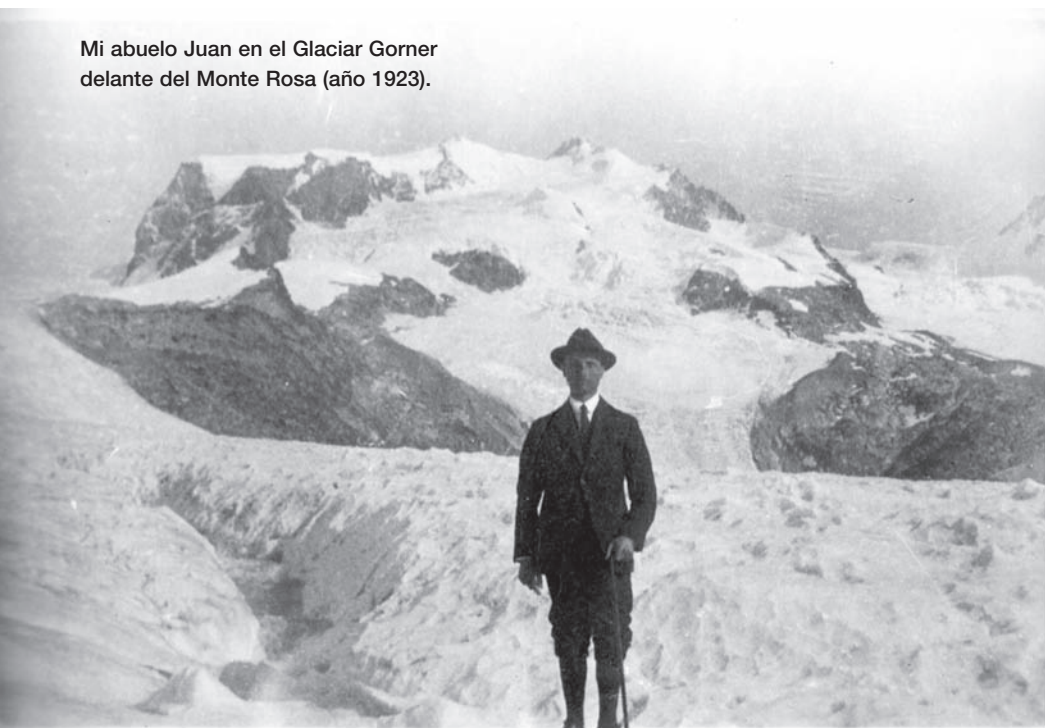
El jueves era nuestro día clave: madrugamos bastante y empezamos a caminar a las 5:30. Las dos cordadas que nos preceden se ven lejos, hemos salido en el momento perfecto porque detrás nuestro hay una larguísima fila de montañeros. Avanzamos despacio debido a la altitud pero nadie nos atosiga por detrás y alcanzamos el collado de la Pyramide Vincent, casi la mitad del desnivel, en una hora. Esto nos anima mucho, llevamos un buen ritmo, no paramos para nada.

Pronto llegamos al collado del Lys y entramos en Suiza, con vistas al valle de Zermatt y al Matterhorn. Descendemos unos 50 m, para separarnos de los seracs de la punta Parrot, e iniciamos el ascenso al collado Gnifetti. De este punto solo quedan 90 m con bastante inclinación, pero la dificultad la trae el viento helado de cara. En poco rato hacemos cumbre, ¡estamos en el Signalkuppe!, un poco helados ya que no nos habíamos preocupado de cerrarnos bien las

chaquetas ni los guantes al ver la proximidad de nuestro objetivo, y sabiendo que en la cumbre está el enorme refugio Regina Margherita. Son las 8:30, hemos tardado solo 3 h, estamos eufóricos, ¡¡y podemos descansar en la cafetería!! Siempre hemos hecho broma de al llegar a cumbre pedirnos una cerveza y hoy que podemos hacerlo nos pedimos un té calentito.

Después de los té, deci-

Mi abuelo Juan en el Glaciar Gorner
delante del Monte Rosa (año 1923).



dimos que como es pronto podemos hacer otro pico. De todas maneras hay que volver al collado Gnifetti, y desde allí solo hemos de remontar 110 m para alcanzar la Zumsteinspitze. Y lo hacemos en media hora. Esta cumbre es espectacular por las panorámicas que ofrece, hacia Suiza y hacia Italia, y por las cumbres que la rodean, sobre todo la cercana Dufourspitze y el espectacular Liskamm. Hacemos muchísimas fotos y estamos casi media hora disfrutando a tope. Ahora ya iniciamos el regreso, son las 10:15, pero al llegar a la base de la Gnifetti, es pronto y nos animamos a abandonar la ruta por la que habíamos subido y emprendemos el ascenso a la punta Parrot. Llegamos una hora después de la Zumstein. Hemos tenido que superar un desnivel de 140 m y caminar por la arista de nieve antes y después de la cumbre. Descendemos por la cara Sur que es hacia donde nos dirigimos. Así vamos decidiendo en cada collado si nos incorporamos a la ruta de descenso hacia el valle o si subimos al siguiente pico. De esta manera hacemos el Ludwigshöhe, a las 11:45, después de remontar 50 m. También el Corno Nero, a las 12:00, remontando 50 m aunque de fuerte pendiente. Esta cumbre es muy estética, como se ve en la que para mí es la mejor foto de este viaje. Ya de paso subimos al Balmenhorn, a las 12:25, con solo 10 m de remontada por escalones de ferrata, que es una de las cimas de dudosa categoría por el poco desnivel que hay que superar para alcanzarla, no es más que una roca en medio del glaciar.

Al llegar al último collado a las 12:45, vemos que la Pyramide Vincent está a nuestro alcance por tiempo y por desnivel, 130 m, pero decidimos no subir porque ya tenemos bastante. De modo que a las 13:20 ya abandonamos el glaciar 100 m por debajo del refugio, paramos a comer algo y descansar, más satisfechos que nunca. Solo nos queda una hora y media de caminar y media

hora en los telecabinas, y al bajar de estos tenemos una bonita sorpresa: nuestras familias han venido a recibirnos con lo que podemos pasar el resto de la tarde celebrándolo.

El sábado aprovechamos la siesta de los niños para subir la Via Ferrata que empieza justo detrás de nuestros apartamentos. Solo puedo decir que también fue una gran experiencia por su longitud, dificultad técnica, dos puentes tibetanos, desplomes, etc.

Y el domingo de vuelta a Lleida.

En la memoria

El planteamiento inicial de este viaje era un poco improvisado; vamos a un pueblo alpino, en Italia, una semana, con intención de hacer alguna cumbre de 4.000 m, y además nos llevamos a la familia... ¡¡En la memoria nos queda un fantástico viaje en familia, con buenos amigos y 7 cimas de más de 4.000 metros!!

Fuentes de información:

H. DUMLER y W. P. BURKHARDT: *Los Cuatromiles de los Alpes*, Desnivel 1998.

Richard GOEDEKE: *Cuatromiles de los Alpes por rutas normales*, Desnivel.

Val d'Ayas, Val di Gressoney, Monte Rosa; Carta Dei Sentieri 8, 1:25000

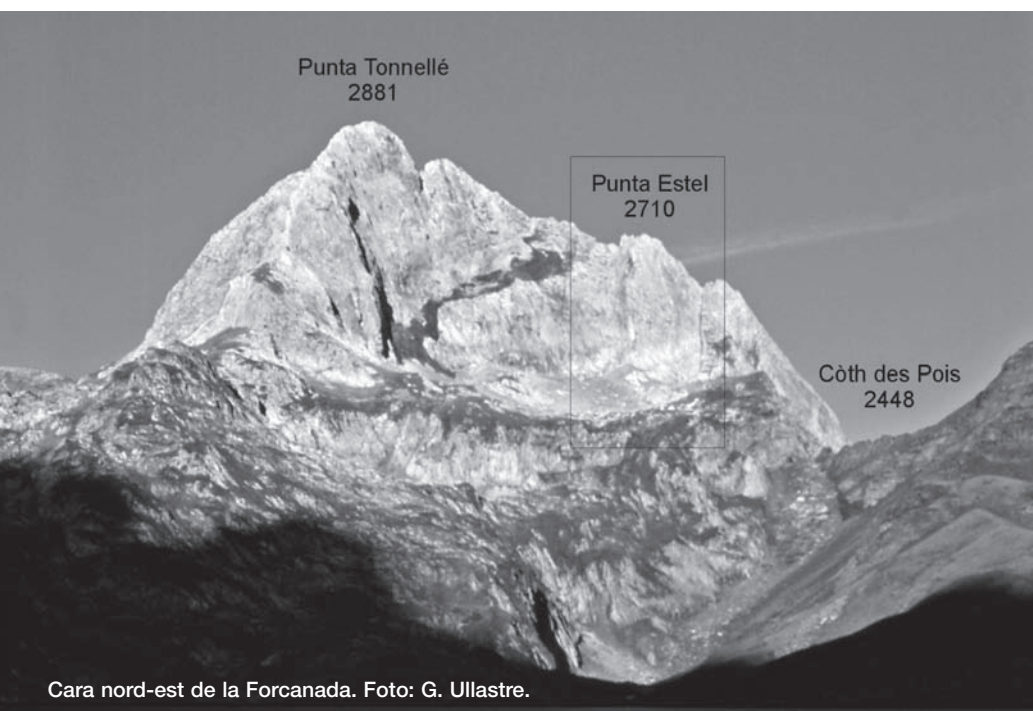
Apartamentos en Gressoney: Residence Monterosa. Tel. 0125 366 808, <www.monterosa.it>, <www.gressoneyonline.it>

Refugio Giovanni Gnifetti, Tel. 0163 78015, guardado del 21/6 al 14/9.

Refugio Capanna Regina Margherita, Tel. 0163 91039, guardado del 21/6 al 14/9.

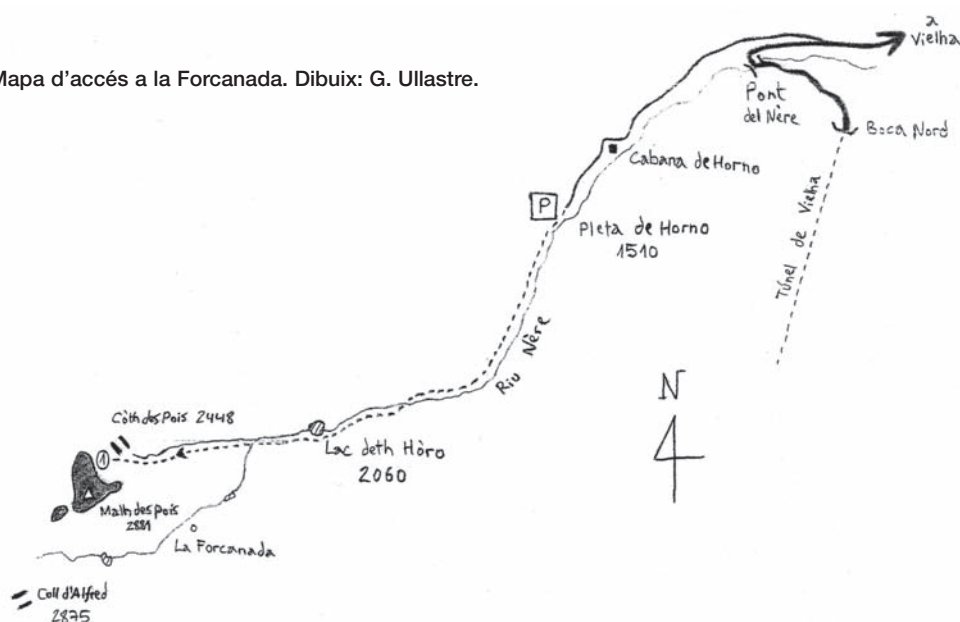
Texto y fotos: Dani Bertrand

La Forcanada (Punta Estel, 2.710 m): cara nord-est



Cara nord-est de la Forcanada. Foto: G. Ullastre.

Mapa d'accés a la Forcanada. Dibuix: G. Ullastre.



Via L'ATALL DEL RASCLER (240 m, 6a+-A1)

Les parets de la Forcanada (o Malh des Pois) que s'alcen a la capçalera del Nère, han estat relativament poc explorades des del punt de vista

alpinístic. Només dues rutes i una variant solcaven aquest costat de la muntanya fins fa poc: la via normal, del 1858, a la cara sud-est i l'aresta est, del 1927, amb la seva variant d'entrada (pel costat sud) del 1961.

Després d'un previ reconeixement general de la muntanya i molt concretament de la seva cara nord-oriental, l'agost del 2005, el meu germà i jo emprenguérem un intent d'ascensió a la inescalada paret nord-est de la Punta Estel. Un cop oberts els dos primers llargs i part del tercer, la temptativa quedà frustrada per una inesperada i violenta tempesta d'estiu.

A la darrerria de juliol del 2006 vam tornar a la zona i, en un sol atac arrencant de la pleta d'Horno, acabàrem d'obrir la via iniciada l'any anterior. El seu traçat és directe i aprofita, a la part superior, un marcat i vertical diedre que duu al capdamunt de la punta abans esmentada; des d'aquest curiós cim secundari, s'albira un gran-

diós i feréstec panorama es miri per on es miri.

Les calcàries per les quals discorre l'itinerari d'escalada —bones en general, menys en el segon llarg on es presenten una mica fràgils—, són metamòrfiques (marbres) i bastant erosionades



en forma de lapiaz (rascler); pel fet de ser una via directa i pel lapiaz, sorgí el nom de L'ATALL DEL RASCLER.

Primera ascensió: 30/7/2006 per Ferran Ullastre (SEAM) i Guillem Ullastre (SEAM).

Material: tascons, friends (del 0 a l'1), 6 claus variats (principalment universals) i cordinos per a abandonar.

Equipament: 7 espits, 8 claus i 2 bagues.

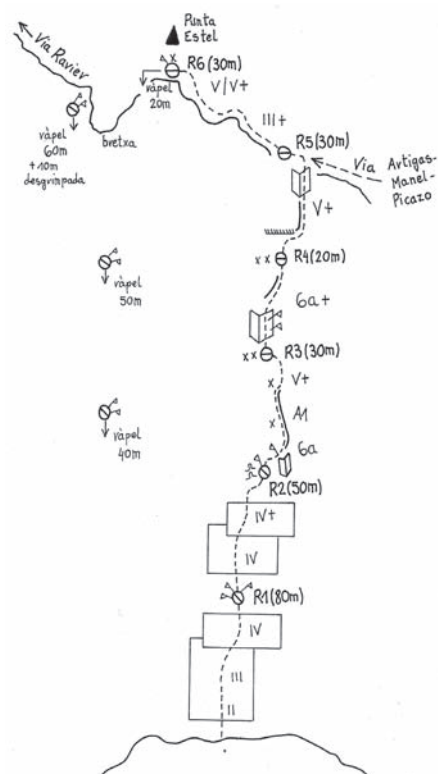
Roca: calcària.

Època: estiu.

Aproximació: s'accedeix per la carretera que va de la boca nord del túnel de Vielha a la població de Vielha. Poc després d'haver creuat el pont del Nère (baixant), cal agafar a mà esquerra una pista que puja per l'esquerra hidrogràfica del riu Nère i seguir-la fins arribar a la pleta d'Horno, on s'aparca el vehicle. Continuar remuntant la vall per un sender bastant fressat (marcat amb fites) fins arribar al Lac deth Hòro. A partir d'aquí, camps a través, superar amb tendència a la dreta i buscant el millor pas, els pendents herbosos que vénen, fins arribar a la base de la paret nord-est de la Forcanada (3 h 30').

Descens: des del cim, fer un primer ràpel de 20 metres cap al sud-oest (aproximadament) fins a la bretxa de la via Ravier. Grimpar una mica per la paret del davant per arribar a la següent instal·lació de la qual s'han de rapelar 60 metres i desgrimpant uns altres 10. Tot seguit i per acabar de baixar, s'han de fer dos ràpels més, un de 50 metres i un altre de 40. Un cop al terra, reprendre el camí d'aproximació i tornar a la pleta d'Horno (3 h 30').

Cartografia: I.C.C. 1/50 000 Val d'Aran; Ed. Alpina 1/40 000 VAL D'ARAN.



Ressenya de la via L'ATALL DEL RASCLER. Dibuix: F. Ullastre

Text: Guillem Ullastre

Una proposta d'estiu: la porta del cel



Monteixo des del llac de Baborte. Foto: Gemma Esteve



Pic de Certascan des del Port de l'Artiga. Foto: Lluïsa Huguet

Mai no em cansaré de pensar i recórrer les valls del Parc Natural de l'Alt Pirineu. Les seves meravelles excursionistes, alpinístiques, naturals i històriques mereixen un quadre d'honor en les nostres experiències muntanyenques.

Tot això, no només perquè en el seu espai senyoreja la Pica d'Estats, la més desitjada per tot tipus d'excursionistes. Per ser justos no podem obviar que en tots els racons de la zona més alta del Pallars Sobirà és possible descobrir espais immensos, de gran bellesa, de gran solitud, d'extraordinària diversitat, i sovint pràcticament isolats que conserven la seva essència natural. El darrer número de la revista *Vèrtex* ofereix un esplèndid recull de les immenses possibilitats d'aquesta gran àrea pirinenca.

Nosaltres, els del CEL, hem gaudit del més visitat Monteixo en la 'Cuita al sol', ja sigui de controls o fent la cursa; però sota del Monteixo es troba el preciós llac d'Aixeus, que, als peus del Pic de Norís, et permet retrobar un lloc d'estranya fascinació. I només és aquest un petit exemple.

Tot i que avui en dia és difícil recórrer en solitud el Pirineu, i més a l'estiu, no es pot renunciar a rebuscar espais pallaresos que no ens han de deixar pas indiferents.

Fins i tot això és possible, encara, realitzant la nova proposta de circuit d'alta muntanya que ha rebut el títol de 'La porta del Cel'. Des de fa uns anys aquest itinerari proposa que, en unes cinc etapes, es recorri gran part del territori de l'Alt Pirineu. La proposta estableix que, sortint del poble de Tavascan, es passi per les bordes de Graus, els llacs Blaus, el pic de Certascan i el seu refugi, els llacs de Romedo, el Port de l'Artiga, el llac de Montestaure, el refugi de Pinet, el Montcalm, la Pica, el llac d'Estats, el refugi de Vallferrera, el llac de Baborte, el port de Sallente, el port de la Llaguna, la Roca Cigalera i la borda de Boldís, des d'on es davalla a Tavascan en un descens de quasi 2.000 metres de vertigen.

En resum, quantitativament uns 11.000 metres de desnivell acumulat i uns 65 quilòmetres de recorregut, i qualitativament alguns espais molt transitats, però d'altres desconeguts que et permeten reconèixer, en gran mesura, la seva gran dimensió d'una part prou significativa del Pirineu.

El circuit és possible dur-lo a terme de diverses formes; la més habitual és la modalitat travessa, i només per als grans especialistes en curses resulta factible en la modalitat de 24 hores. En aquesta darrera modalitat els rècords s'han establert, aquest estiu passat, en les 11:57 hores de F. José Saiz i en les 15:58 de la pallaresa Marta Riba. També pot fer-se en la modalitat 36 hores.

Evidentment, per gaudir de la travessa és la millor opció; cal, malgrat tot, anar un xic rodat ja que les etapes són llargues i algunes bastant perdedores; és un circuit força exigent, que no perdona si la boira i el mal temps s'imposen, sobretot en les etapes darreres: de Certascan a Pinet, de Pinet a Vallferrera i de Vallferrera a Tavascan. Portar el GPS no és cap destorb, ben al contrari, en moments prou puntuals, tot i que el circuit està bastant marcat, però cal tenir ben clara la ruta a recórrer.

La veritat és que resulta una activitat completa i extraordinària, que et permet assolir cims com el Certascan, el Montcalm, la Pica i el Verdaguer.

La darrera etapa és especial, ja que et descobreix una ruta força desconeguda: des del refugi de Vallferrera, per indrets menys concorreguts, amb vistes impressionants del circuit, que et permeten revisar, des de la Roca Cigalera (2.668 m), el llarg recorregut ja realitzat i on el Monteixo és el protagonista proper i ja ben familiar.

En definitiva, una proposta prou recomanable i de gran interès, que pot fer-se de moltes maneres: iniciant-la al revés, entrant per altres valls, fent variants... descobrint tot allò que un es proposi més enllà de les guies i les rutes marcades que permeten la divulgació i el coneixement del nostre Pirineu.

La primera setmana d'agost passat una colla del CEL ens la vam proposar i la vam dur a terme gaudint-la d'allò més. Ben satisfets de l'esforç i d'una bona experiència, no ens vam deslliurar de la mullena de les tempestes d'estiu. Hi vam ser: Mercè Ciutat, Cati Argilés, Joan Pallé, Montse Terés, Lluís Taberner, Gemma Esteve i jo mateixa.

Fonts d'informació

www.laportadelcel.com

www.red.barrabes.com/RefugioDeCertascan

GAMARRA, A.; *La Porta del cel, Guia oficial*. Editorial Alpina, 2009

BONACASA, D., i SUBIRÀ, M.; *Caminant per la Porta del cel*. Edicions Cossetània, 2006

GAMARRA, A.; *Certascan*. Ed. Sua. Bilbao, 2005

M. Lluïsa Huguet i Recasens

Les dones i la muntanya

Entrevista a la Rosita Català



Rosita Català i Pili Del Clòs al cim del Mont Perdut (any 1959)

Continuant en la mateixa línia que vam ençar al número anterior en aquesta *Aresta* sobre les dones i la muntanya al nostre Centre durant les dècades dels anys cinquanta, seixanta i setanta, hem pensat en la Rosita Català. La Rosita Català forma part d'aquell grup de dones del Centre Excursionista de Lleida que, sense haver participat en grans aventures ni projectes de gran dificultat, ni haver destacat per les seves ascensions a cims d'altres serralades del món, cal considerar-la una de les pioneres de l'excursionisme a casa nostra, activitat que compartí amb un grup d'amics que, com ella, estimaven el Pirineu, Montsec, Boumort, Montsant... l'Anna Hermoso, Pili Del Clòs, Casimir Martínez, Antoni Duaigües, Jesús Forcada, Víctor Luque, Almacelles, Ros, Manel Cortès, Pepita Duaigües... entre altres.

Fou l'Antoni Duaigües (el Tonet) qui "l'enxampà" per anar d'excursió. A ell li hem d'agrair que la Rosita pogués contribuir en una part de la història de la nostra entitat excursionista.

Cal esmentar també que la Rosita dedicava molt temps del seu oci a la pintura. Una bona mostra la trobem a cases d'amics o coneguts (retrats, motius florals, etc.), i destaca, sobretot, el gravat imprès al pendó del Centre.

Després de diversos intents per trobar-la, la vam localitzar en una residència de Rosselló. Hi vàrem anar la Mercè Ciutat, la Pili Del Clòs, el Jesús Forcada i jo mateixa, la Dolors Llordés.

Va ser una xerrada de grup, d'amics... en la qual arreplegàvem amb una barreja d'orgull, d'admiració i d'emoció les anècdotes viscudes que amb tanta tendresa i sensibilitat ens transmetien. Unes vivències que formen part d'un passat dedicat a l'excursionisme i que ajuden a engrandir la singladura del Cel.

Rosita, què recordes d'aquells temps, quan sorties d'excursió?

En tinc molts, de bons records. No sabia pas dir-ne només un.

Amb qui sorties més sovint?

Amb la Pili Del Clòs, l'Anna Hermoso, el Genís López, el Jesús Forcada, l'Almacelles, el Casimiro Martínez, el Tonet Duaigües i molts altres que em dec descuidar.

Quin material portaves?

Doncs als peus, xiruques, és clar, els jerseis sempre eren de llana i a l'estiu pantalons curts, però quan arribàvem a algun poble, ens posàvem els llargs. No era ben vist ensenyar cuixes...

Conduïes cotxe?

No! I ara! Sempre viatjàvem amb autocar o amb el tren de la Pobla.

Allà on anàveu, us hi quedàveu a dormir?

Molts cops sí. Quan anàvem a Aigüestortes, per exemple, dormíem al refugi de la Companyia Elèctrica, i quan anàvem a d'altres llocs, doncs



Pendó del CEL. Foto: Mercè Ciutat

dormíem en cabanes de pastors, de vegades damunt de la palla per estar més tovetes, o també en tendes de campanya. Un dia, estant en una cabana, hi havia un ramat de bèsties, i en arribar el pastor per treure-les a passejar, jo li vaig preguntar, “què són, vaques o bous?” I ell respongué: “que no veus les mamelles?” (i ens posem tots a riure).

Quina edat tenies, quan vas començar a fer excursionisme?

Uns 25 o 30 anys.

Què t'agradava més fer: alta muntanya, caminades, escalada, esquí, espeleologia...?

Bàsicament m'agradava sortir, i quasi sempre fèiem excursions i alguna escalada. Però també esquivàvem alguna vegada al Port de la Bonaigua, a Solsona (el Port del Comte)...

Quina sortida consideres que per a tu hagi estat una aventura?

La pujada al Mont Perdut. A tots ens va fer molta il·lusió.

A quins llocs acostumàveu a anar?

Doncs per Setmana Santa quasi sempre anàvem a Cellers amb el tren i pujàvem a Llimiana a peu. Després fèiem excursions pels voltants, com a la Cova dels Muricecs, o l'Escaleta.

(Ara entra el Jesús Forcada per explicar-nos que avançant per dins la cova, a la Rosita se li anava

enganxant el pantaló per les parets laterals i quasi el va arribar a perdre, amb la qual cosa el Jesús es va sentir altament provocat.)

Ens ho passàvem d'allò més bé, però ha arribat l'hora del berenar, i l'assistenta s'ha presentat a buscar la Rosita. Hem gosat demanar-li que ens fes una foto a tots plegats que ens ha fet molt amablement, tot i que allà nosaltres érem uns importuns.

Moltes gràcies a tots aquells que ens heu ajudat a aconseguir aquesta entrevista. Ha estat una estona molt entranyable.

Rosita Català / Equip Aresta



Pintura a l'oli. Foto: Jesús Forcada



Residència de Rosselló. Al centre, la Rosita Català.

Apunts i comunicacions

La jove esportista lleidatana Ares Izard, del Centre Excursionista de Lleida i del Col·legi Lestonnac, va participar als Campionats del Món Ski Munt Andorra 2010 celebrats al Grau Roig de Gran Valira a primers de març.

També va participar en la Youth Individual Race, amb un recorregut molt dur, 2 pujades al Pic de Montmalús i una a la Serra Seca. En total, 1.350 m de desnivell positiu, amb una meteorologia poc adient: forta rufa, molt vent i fred.

En ser la més petita de la seva categoria, la júnior, el seu resultat va ser l'escaient, ja que va acabar molt dignament superant la duresa del traçat, les inclemències del temps i a les que finalment van abandonar. Tanti auguri!

Cal dir també que va participar en la cursa més important del món d'esquí de muntanya, la Pierra Menta, en la qual es va classificar en 8è lloc en la categoria júnior, i va fer història: és la primera lleidatana que ha participat en aquesta prestigiosa prova alpina.

MOLTS PETONS A L'ARES!!!!



Sense ells...

Us parlarem d'una activitat que vam fer la Mercè Ciutat, la Mercè Gàzquez i la Dolors Llordés el 14 de març de 2010.

No toca pas que surti a l'*Aresta* com una gran excursió a les que estem acostumats a llegir en aquest mitjà. Tampoc no toca que surti a l'*Aresta* per haver passat un dia en un lloc emblemàtic, o molt lluny, o paradisiac. Tampoc no toca que surti a l'*Aresta* com una excursió d'esquís de muntanya amb alguna anècdota singular, ni d'alt risc, ni amb situacions imprevistes, ni per haver hagut d'emprar tècniques estratègiques. En realitat no li tocava que sortís a l'*Aresta*.

Però ens va semblar que podríem compartir amb vosaltres la il·lusió que vam sentir en arribar a la Punta Cogulla... sense ells.



Dolors Llordés, Mercè Ciutat i Mercè Gàzquez

El Centre Excursionista de Lleida organitzà la III Marxa d'Orientació i Regularitat de Lleida, el dia 7 de març. El recorregut tingué la sortida i arribada a Biscarri (Isona i Conca Dellà). Per resoldre l'orientació cada

III MARXA D'ORIENTACIÓ I REGULARITAT DE LLEIDA				
BISCARRI 07-03-2010				
RELACIÓ D'EQUIPS CLASSIFICATS				
Dorsal	Participant 1	Participant 2	Entitat	Punts
12	Marc Costa	Jordi Bartomeu	C.E. Avinyó	6
5	Joan Viladrich	Josep Maria Costa	C.E. Avinyó	8
13	Joan Ramon Segura	Antoni Satorra	C.E. Lleida	16
14	Atilà Costa		C.E. Avinyó	17
11	Miquel Llobet		C.E. Avinyó	19
1	Andreu Gàzquez	Norbert Gàzquez	C.E. Lleida	20
9	Sergi Font	Joan Lorés	C.E. Lleida	24
4	Robert Marsellés		C.E. Lleida	29
8	Lluís Terés	Lluís Taberner	C.E. Lleida	32
6	Jordi Clivillé	Ramon Gironés	C.E. Lleida	36
3	Núria Solé	Mercè Ciutat	C.E. Lleida	38
2	Paulí Grau	Dolors Llordés	C.E. Lleida	52



equip disposava d'un mapa en color on, a part dels controls, també hi eren representats tots els camins de l'entorn de l'itinerari. Els participants havien de buscar el camí més curt entre control i control sobre el mapa, per després aplicar-ho sobre el terreny. S'hi va afegir un tram sense camí definit on s'inclogueren una sèrie de punts de navegació, marcats al mapa i definits per les seves coordenades UTM.

Apunts i comunicacions

EL GR-3 ARRIBA A LA CIUTAT DE LLEIDA

La VIII vegueria va organitzar el dia 25 d'abril la festa de la Vegueria. A més de trobar-se els companys/es de les diferents entitats, es va aprofitar per pintar el sender que enllaça la capital de les Garrigues amb la capital del Segrià. L'etapa va a buscar el riu Set, prop de les famoses pintures rupestres del Cogul, i el recorre fins arribar al riu Segre, on



el camí ressegueix la sèquia de Torres i el camí vell d'Albatàrrec (o camí del Riu). El sender passa a tocar de les viles de Castellans, Aspa, Alfès, Sudanell, Montoliu i Albatàrrec amb un recorregut total de 35 km. Properament es penjaran els tracks al web del Centre Excursionista de Lleida (www.cel.cat). A la mateixa hora va sortir una columna de les Borges Blanques i una altra de Lleida que es van trobar a Alfès.

Com no podia ser d'una altra forma, la festa va acabar amb un dinar de germanor a Alfès on vam menjar una succulenta cassola de tros (típica de les terres de Ponent).

El proper repte serà enllaçar Lleida amb Balaguer.



El dilluns 22 de març, a la sala d'actes de la Diputació es va fer la presentació del llibre *Excursions per la ruta del TREN dels LLACS*, els autors del qual són el Joan Ramon Segura i el Lluís Taberner. Va ser un acte molt entranyable, amb unes paraules dels autors adreçades al públic assistent plenes d'emoció i sensibilitat. Des de l'*Aresta* els volem felicitar.

Itinerari Excursionista núm. 103

Castell de Pera, Roca Sereny i els Emprius (Serra de Sant Llorenç del Munt)

La muntanya de Sant Llorenç del Munt, digna rival de Montserrat, queda apartada de Lleida, tot i que avui dia l'anada és molt més fàcil que anys enrere. En tres itineraris anteriors (92, 93 i 94) es va descriure el sector ponentí de la muntanya, la serra de l'Obac. El present està dedicat al sector NE, pràcticament desconegut dels excursionistes lleidatans. Tot el recorregut transcorre per roca de conglomerat, l'habitual d'aquesta muntanya.

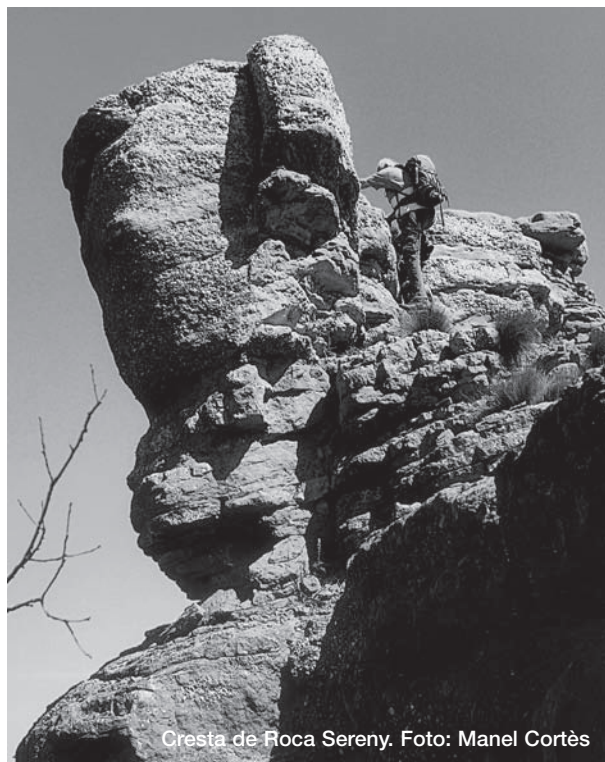
Accés: per Manresa (Eix Transversal) i després per la sinuosa carretera de Navarcles i Talamanca. Uns 3 km passat Talamanca i poc abans del trencall que baixa a Mura, prendrem a mà esquerra una altra carretera, no menys sinuosa, cap a Sant Llorenç Savall. Travessarem aquesta vila en direcció a Sabadell, però poc abans dels 2 km, en un marcat revolt, es creua el torrent de la Vall d'Horta per un pont on prendrem immediatament a mà dreta el vial pavimentat del Marquet de la Roca. Seguirem aquest vial uns 2 km, sense arribar a la senyorial mansió. Aparcament a mà esquerra, on comença el recorregut a peu.

0,00 h. Aparcament a la pista del Marquet (510 m), enfront del pont de Can Brossa. Creuem per aquest pont el profund torrent de la vall d'Horta, i enfilem en direcció NW la pista dels masos el Romeu i Agramunt. Als 5 minuts queda a mà dreta Can Brossa. El paisatge és dominat per les enlairades roques de Finestrelles, a llevant, mentre que a migjorn comença a veure's l'aguda punta de Roca Mur. Més enlairada encara, la monolítica tossa del Montcau ho domina tot.

0,15 h. Bifurcació. La branca esquerra va als masos Romeu i de Pregona, mentre que recte segueix al d'Agramunt. Deixem en aquest lloc la pista i prenem a mà dreta un bon camí que de moment segueix paral·lel, però després gira a llevant i s'enfila a la carena.

0,30 h. Coll del Castell (674 m). Fites de terme. Es pren un viarany enfiladís a mà esquerra per roca esmicolada (amb marques de pintura groga) tenint al davall el mas Saladelafont. Es puja cap a un morro de roca de formes arrodonides, a la dreta del qual es veuen restes d'edificacions.

0,40 h. Ruïnes del Castell de Pera (736 m), documentat des del segle X i important a l'edat mitjana. Al segle XX, segons el diccionari de Madoz, es trobava encara en estat regular. Avui dia només en resta part del recinte emmurallat amb espitlleres, i fragments de l'antiga capella, que estava sota la invocació de Santa Maria. El morro de roca que el domina per migjorn és un bon mirador, accessible per mitjà d'una curta grimpada. Seguirem pel carenar, recorregut per un corriol, en direcció NW. Al davall, a l'esquerra, es té el mas d'Agramunt, i a la dreta el de Sala de la Font. El terreny obliga a fer un parell de petits sifons. Seguim en direcció a una carena plana i rocosa. Abans d'arribar-hi, en un collet, es deixa a mà esquerra un camí que baixa al mas d'Agramunt i la Vall d'Horta, i a la dreta un altre que pel sot de les Ortigues baixa a la carretera. El camí esdevé més ample, ascendint, i va a passar sota una línia elèctrica d'alta tensió. A la cruïlla, cal prendre la branca que puja a mà esquerra (S) i que, més amunt, revolta al NW.



Cresta de Roca Sereny. Foto: Manel Cortès

1,20 h. Deixant l'ample camí que seguíem, un corriol porta a l'extrem nord de l'esquenall de Roca Sereny. Cal grimpar per l'esmolat caire de l'esquenall (III+, un xic exposat), o bé per un grau més fàcil (II) a la dreta.

1,25 h. Roca Sereny (806 m), cresta de roca estreta i aèria, tot i que no gaire alta. Magnífic paisatge local, amb els grans cingles de la serra de Sant Llorenç del Munt, en què destaca l'immens i pelat Montcau (1.056 m). Més lluny, el teló de muntanyes és esplèndid, del Montseny als Pirineus. La cresta és interrompuda per un esvoranc on cal desgrimpair (II) amb l'ajuda d'una soca cremada. En aquest punt, la roca és vermella. Un corriol segueix el crestall fins a l'extrem S d'aquest, on comença la davallada. Una canaleta on arrela una alzina cremada permet baixar el tros més dret del rocam, i després es baixa per roca nua i un fort pendent de còdols insegurs.

1,40 h. Coll d'Era Ventosa (738 m), ampli i de roca pelada. Seguim el corriol que flanqueja per la dreta d'un turonet, fins al coll immediat. Són visibles els estralls del gran incendi forestal que va castigar la zona a l'agost de 2003.

1,45 h. Coll de Pregona (740 m) i trifurcació: per l'esquerra es baixa a la masia de Pregona, i per la dreta surt un corriol que va al clot de Font Serreta, actualment intransitable a causa de l'espessorall. Cal seguir el d'enfront, es puja en fort pendent i sovint entre espessa brossa.

2,00 h. S'arriba al peu d'un turonet (726 m) on arriba per l'esquerra un ample camí que cal seguir, ara en direcció S, revoltant la clotada de Fontserreta. Quan el camí pren la direcció N, el deixem per pujar dretament a la carena, a mà esquerra, sense camí, cercant el millor pas.

2,05 h. Carena dels Emprius (820 m), ampla i relativament planera, dominadora d'una bona panoràmica, semblant a la de Roca Sereny, però pel costat de ponent es domina millor tot el sector nord de la muntanya, amb el Montcau, els Cortins i la Falconera. Al vessant de llevant, el bosc va ser destruït pel gran incendi abans esmentat. En canvi, l'altre vessant conserva intacta la seva rica massa forestal, que amaga els precipicis que dominen el torrent de la Vall. Seguirem l'ampla carena, en direcció S. Al cap de poc, veurem un gros monòlit desplaçat al costat de llevant: és la roca anomenada el Queixal Corcat.

2,20 h. Un corriol poc visible porta, a mà esquerra, a l'inici de la canal del Queixal Corcat, pendent, ombrívola i emboscada, per la qual en 5 minuts es baixa al

nivell de la base d'aquest monòlit, al qual s'arriba per mitjà d'un curt flanqueig.

2,25 h. El Queixal Corcat (835 m). Del peu de la roca, una canal ratlla la cara W i, al capdamunt, a la dreta, una estreta fissura interior (III) permet assolir el cim (només per a gent esvelta).

2,35 h. Retornem altre cop a la carena, seguint la caminada vers el S. Al cap de poc, deixarem un viarany poc visible que baixa al Cau dels Emboscats, cova que s'obre a l'estimball. Ens apropem a les capricioses roques de Finestrelles, que hem vist des de baix, en iniciar el recorregut. Som a l'extrem del cingle, que forma una aèria balconada sobre el cingle. La sortida és una canaleta, a mà esquerra (E), seguida d'un corriol que baixa en fort pendent.

3,00 h. Coll del Llor (770 m) i cruïlla de camins. Per la dreta es va a la font de la Guineu i a la carretera de Talamanca; enfront es puja al coll d'Eres i al Montcau, i per l'esquerra es baixa en fort pendent al fons del torrent del Llor. Aquest camí es troba a estones malmès pels aiguats, tot i que té trossos arranats, fins i tot amb graons picats a la roca.

3,25 h. Torrent del Llor, ombrívol i frescal. Unes escales a mà dreta porten a la immediata font.

3,26 h. Font del Llor (620 m) al fons de la canal del mateix nom, cabalosa i ben arrançada. En marxem per les mateixes escales que ens hi han portat, i pel bon camí que segueix la torrentera, en direcció a llevant.

3,35 h. Pista del Marquet de la Roca, en un marcat revolt. Cal seguir-la a mà esquerra.

3,40 h. El Marquet de la Roca, magnífic casal modernista, edificat a cavall dels segles XIX i XX per l'arquitecte Juli Batlleu al costat d'un mas medieval. Era propietat de la família Oliver, de Sabadell, de la qual formava part el poeta Pere Quart. Avui dia pertany al Patronat del Parc. Del davant de la masia, baixarem per un camí a la passera que travessa el torrent, i a l'altre costat retrobarem la pista, que seguirem cap a mà esquerra.

3,45 h. Aparcament, on s'ha deixat el vehicle.

Cartografia:

Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. 1/20.000 C.E. de Terrassa, 1988

Sant Llorenç del Munt i l'Obac. 1/25.000. Ed. Alpina i Geo/Estel. 2003

Manel Cortès

Caminant fem camí



Les jornades del Lleida Camina han atret centenars de participants d'arreu de la ciutat i han centrat el seu desenvolupament en la salut, l'exercici físic, l'oci i la cultura, la sostenibilitat, la qualitat de vida i el plaer de fer camí els diumenges al matí.

Un any després d'aquesta posada en marxa, d'aquest camí, d'aquest "clam" de promoció de tots els vessants relacionats amb l'exercici de caminar, la Coordinadora ha fet una valoració molt positiva. La gran diversitat d'oferta i format de les caminades realitzades: distància, espais geogràfics, motivacions, públics, etc., ha fet que hi hagi participat un nombre important de conciutadans. Ara veiem amb orgull com aquesta iniciativa s'estén referencialment com una taca d'oli i ja es parla d'un Segrià Camina.

Nosaltres varem ser els primers, ho dèiem uns quants de la Coordinadora tot passejant per la canalització del riu. La mateixa satisfacció expressen tots els integrants rere la taula de reunions. Admetem que hi ha algun aspecte a millorar. Part de la gentada que ens ha seguit així ho indica en les enquestes dutes a terme a peu de camí. En general la qualificació és "excel·lent". Recordem també les angúnies prèvies a cada caminada, per si hi haurà prou avituallament,

les inclemències temporals, si tot això no serà un bluf i prou. Mirar retrospectivament i definir com a fantàstic tot plegat no és viure en un núvol, és tocar de peus a terra.

Ara, però, toca mirar endavant. "Vols dir que l'any vinent tindrem tant d'èxit?", es demana el Toni. "No pot anar malament", contesta "el carreteret" des del CEL, al qual fins i tot li ha recordat el Joan Ramon les primeres reunions per consensuar el logo, un agraïment especial pel Miquel Flores. La Divina, pragmàtica, recorda les reunions per fixar els itineraris, els horaris de sortida, les distàncies, els permisos, l'edició dels cartells, etc. "Fins i tot les motivacions diverses dels nostres caminadors", rebla el Francesc. Hi ha hagut participants de totes les edats i condicions.

Entre els membres de la Coordinadora es percep l'orgull de qui participa en una acció pionera i desperta simpatia, un plus desitjat en els inicis. En alguna de les caminades s'ha necessitat coratge i un plus afegit, caram!, sort de les voluntàries i els voluntaris, també. Tots i totes —els amants de les caminades esportives, de les passejades lúdiques i familiars, de les que possibiliten un contacte intens amb la natura o d'aquells que cerquen trobar en les caminades motius d'aprenentatge cultural o de difusió de causes socials i/o humanitàries— han trobat el seu espai dins de la programació. L'organització ha calculat que en el conjunt de les 13 caminades del calendari hi han participat més de 4.000 caminadors i caminadores, la qual cosa suposa un èxit sense precedents a Lleida.

GRÀCIES A TOTES I TOTS PER FER-HO POSSIBLE.

Darrerament hem llegit... es demostra que "la utopia no existeix, que els límits els posem nosaltres i podem afegir que la nostra salut i la nostra qualitat de vida es pot anar construint si s'hi creu". Les entitats que integrem la Coordinadora Lleida Camina, convidem tothom, especialment les lleidatanes i els lleidatans que encara no ho hagin fet, a gaudir de les pròximes caminades de l'any 2010.

